

এ.ইউ. স্মল ফাইনেন্স বেঙ্ক লিমিটেড

বিপদাশংকা ব্যবস্থাপনা
নীতি

জুলাই ২০২৪

সমলসমূহ

1. পৰিচয়, পৰিসৰ আৰু উদ্দেশ্য	3
2. বিপদাশংকা সংস্কৃতি	3
3. বিপদাশংকা শাসন	4
3.1 পৰিচালক মণ্ডলী	6
3.2 ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (আৰএমচিবি)	6
3.3 ক্ৰেডিট বিপদাশংকা আৰু এনপিএ ব্যৱস্থাপনা সমিতি (চিআৰএনপিএচি)	9
3.4 সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (এএলচিও)	10
কৌশলগত ভূমিকা	10
নিৰীক্ষণ আৰু প্ৰতিবেদন	11
3.5 অপাৰেশ্যনেল ৰিস্ক মেনেজমেণ্ট কমিটি (অ আৰএমচি)	11
3.6 তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতি	12
3.7 বিনিয়োগ সমিতি	13
3.8 আইটি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি	13
3.9 মুখ্য বিপদাশংকা বিষয়াৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ব (চি. আৰ. ও.)	14
4. পৰিশিষ্টসমূহ	14
4.1 ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি গঠন (আৰএমচিবি)	15
4.2 ক্ৰেডিট ৰিস্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটি (চিআৰএনপিএচি)-1 আৰু 2 গঠন	15
4.3 সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (এএলচিঅ) গঠন	16
4.4 কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (অ আৰএমচি) গঠন	16
4.5 তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ সংবিধান	16
4.6 বিনিয়োগ সমিতিৰ সংবিধান	16
4.7 তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতিগঠন	16
4.8 নীতি সংশোধন কৰ্তৃপক্ষ	Error! Bookmark not defined.
4.9 পলিচী সমীক্ষা আৰু আপডেটসমূহ	Error! Bookmark not defined.
4.10 আঁচনি অনুমোদন	Error! Bookmark not defined.
4.11 সংক্ষিপ্ত ৰূপ কী	16
4.12 মুখ্য নিয়ন্ত্ৰক বৃত্তাকাৰৰ প্ৰসংগ	17

1. পৰিচয়, পৰিসৰ আৰু উদ্দেশ্য

এ.ইউ. স্মল ফাইনেঞ্চ বেঙ্ক লিমিটেডে (ইয়াৰ পিছত "এ.ইউ. এছ.এফ.বি." বুলি কোৱা হয়) বেঙ্কে সন্মুখীন হোৱা সকলো বিপদাশংকা সক্ৰিয়ভাৱে নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ বাবে এক কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা পৰিকাঠামোৰ ভিতৰত কাম কৰাৰ লক্ষ্য ৰাখে, ইয়াৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধাৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ ধৰণে। এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ৰ লক্ষ্য হৈছে বিপদাশংকাৰ ব্যৱস্থাপনাত নিজকে এজন উদ্যোগৰ নেতা হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰা আৰু বিপদাশংকাৰ দক্ষ সীমাত উপনীত হ'বলৈ চেষ্টা কৰা আৰু ইয়াৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধাৰ সৈতে সামঞ্জস্য ৰাখি নিজৰ আৰু ইয়াৰ অংশীদাৰসকলৰ বাবে ঘূৰি অহাৰ চেষ্টা কৰা।

এই নথিখনৰ উদ্দেশ্য হৈছে নিম্নলিখিত নিৰ্দেশক নীতিবোৰৰ সৈতে সংগতি ৰাখি বেঙ্কৰ ভিতৰত বিপদাশংকাৰ চিনাক্তকৰণ, জোখ, প্ৰশমন আৰু প্ৰতিবেদন সক্ষম কৰাৰ বাবে এক বিপদাশংকা সংস্কৃতি আৰু বিপদাশংকা শাসন পৰিকাঠামো স্থাপন কৰা:

- i. বিপদাশংকাবোৰ স্পষ্টভাৱে বুজি পোৱা, পৰিমাণযোগ্য আৰু নিয়ন্ত্ৰণযোগ্য হোৱাটো নিশ্চিত কৰি এক শক্তিশালী বিপদাশংকা সংস্কৃতিৰ প্ৰচাৰ
- ii. বেঙ্কৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাৰ দায়বদ্ধতা
- iii. প্ৰতিটো ব্যৱসায়উলম্বৰ সৈতে জ্যেষ্ঠ ব্যৱস্থাপনা ব্যস্ততা
- iv. ব্যৱসায়িক ৰেখা, ভৌগোলিক আৰু গ্ৰাহক খণ্ডত বিপদাশংকাৰ বৈচিত্ৰতা
- v. অবজেক্টিভ মেট্ৰিক্সে বিপদাশংকাটো নিৰ্ণয় কৰাত আৰু কোম্পানীৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা স্পষ্ট কৰাত সহায় কৰে। এই পদক্ষেপবোৰৰ ভিতৰত আছে মূলধন আৰু উপাৰ্জনৰ অনুপাত, বজাৰ আৰু তৰলতাৰ বিপদাশংকাৰ সীমা আৰু ঋণ আৰু কাৰ্যকৰী বিপদাশংকাৰ লক্ষ্য
- vi. বিপদাশংকা লোৱা টো স্পষ্টভাৱে নিৰ্ধাৰিত বিপদাশংকাৰ ক্ষুধাৰ ভিতৰত হ'ব। বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা আৰু ব্যৱসায়িক ৰণনীতিৰ সংৰেখন বিপদাশংকা আৰু ব্যৱসায়িক গোটৰ মাজত এক মিলিত প্ৰক্ৰিয়া হ'ব। বিপদাশংকা লোৱা গোটবোৰে সংশ্লিষ্ট ব্যৱসায়ৰ উৎপত্তিসম্পৰ্কীয় বিপদাশংকাৰ বিষয়ে অৱগত হ'ব আৰু বিপদাশংকা পৰিচালনা গোটবোৰে নিশ্চিত কৰিব যে এই বিপদাশংকাবোৰ চিনাক্ত, জোখা, নিৰীক্ষণ, প্ৰতিবেদন আৰু হ্ৰাস কৰাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত প্ৰক্ৰিয়া ৰূপায়ণ কৰা হয়।
- vii. বিপদাশংকা মেনেজাৰসকলক সিদ্ধান্ত লোৱাৰ ক্ষমতা দিয়া হ'ব আৰু এইটো নিশ্চিত কৰা হ'ব যে তেওঁলোকে উপযুক্ত মঞ্চ/সমিতিত সমস্যাবোৰ বৃদ্ধি কৰে
- viii. বিপদাশংকা মেনেজাৰৰ দক্ষতা আৰু স্বতন্ত্ৰতা নিশ্চিত কৰা হ'ব

এই নথিখন পৰিচালক মণ্ডলীৰ দ্বাৰা অনুমোদিত হ'ব আৰু কমেও বাৰ্ষিক পৰ্যালোচনা কৰা হ'ব।

2. বিপদাশংকা সংস্কৃতি

বেঙ্কে গোটাই সংগঠনটোত এক শক্তিশালী বিপদাশংকা সংস্কৃতিৰ প্ৰচাৰ কৰিব বিচাৰে। এক শক্তিশালী বিপদাশংকা সংস্কৃতি প্ৰস্তুত কৰা হৈছে যাতে সমগ্ৰ সংগঠনটোত বিপদাশংকা আৰু ঘূৰাই দিয়াৰ ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে এক সামগ্ৰিক দৃষ্টিভঙ্গী আৰু লগতে বেঙ্কৰ বিপদাশংকা, মূলধন আৰু খ্যাতিৰ কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থাপনাত উদগনি দি বেঙ্কৰ প্ৰচেষ্টাশক্তিশালী কৰাত সহায় কৰে। বেঙ্কে ইয়াৰ ব্যৱসায়ৰ সৈতে সম্পৰ্কিত

¹ 'আই.চি.এ.পি.' নীতিত এটা শাখা আছে যিয়ে বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা আৰু সম্পৰ্কিত সহনশীলতাৰ সীমাৰ বিষয়ে অধিক বিতংভাৱে আলোচনা কৰে

² বিপদাশংকা এককবোৰে বিপদাশংকা পৰিচালনা এককক বুজায় যি প্ৰতিৰক্ষাৰ দ্বিতীয় শাৰীৰ অধীনত বিপদাশংকাৰ সংস্পৰ্শ নিৰীক্ষণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰে, আনহাতে ব্যৱসায়িক গোটবোৰে এক্সপোজাৰৰ উৎপত্তি হোৱা বিপদাশংকা লোৱা এককবোৰবুজায়।

বিপদাশংকাৰ সৈতে জড়িত থাকিব আৰু নিম্নলিখিত নীতিবোৰে সংগঠনটোৰ ভিতৰত বিপদাশংকা সংস্কৃতিক আধাৰিত কৰে:

- i. লোৱা প্ৰতিটো বিপদাশংকা অনুমোদিত হ'ব লাগিব বা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা পৰিকাঠামোৰ ভিতৰত থাকিব লাগিব
- ii. বিপদাশংকা এটা নিৰ্ধাৰিত বিপদাশংকাৰ ভোকৰ ভিতৰত লোৱা হয়
- iii. বিপদাশংকা নিৰন্তৰ নিৰীক্ষণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগে
- iv. প্ৰতিটো ব্যৱসায়উল্লেখ ব্যৱসায়িক আঁচনিৰ বিকাশ আৰু কাৰ্যকৰীকৰণৰ বাবে দায়বদ্ধ যিবোৰ কোম্পানীৰ বিপদাশংকাৰ ব্যৱস্থাপনাৰ সৈতে সংযোজিত আৰু তেওঁলোকে বহন কৰা বিপদাশংকাৰ বাবে দায়বদ্ধ।
- v. মেনেজমেণ্ট দলে নিশ্চিত কৰে যে প্ৰতিটো ব্যৱসায়উল্লেখত অন্তৰ্ভুক্ত বিপদাশংকাবোৰ ব্যাপকভাৱে মূল্যাঙ্কন কৰা হয়, আণ্ডাৰৰাইটিং প্ৰক্ৰিয়াত নিৰ্মিত নিয়ন্ত্ৰণ বোৰ হ্ৰাস কৰা আৰু প্ৰতিকৰমূলক ব্যৱস্থা স্থাপন কৰা হয়
- vi. নিয়মীয়া প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী আৰু সমীক্ষাৰ সৈতে নথিভুক্ত নীতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াবোৰে নিশ্চিত কৰে যে এইবোৰ সংগঠনৰ সকলো কৰ্মচাৰীয়ে সমানভাৱে বুজি পায়

সকলো স্তৰৰ কৰ্মচাৰীবিপদাশংকাৰ ব্যৱস্থাপনা আৰু বৃদ্ধিৰ বাবে দায়বদ্ধ। এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-য়ে কৰ্মচাৰীসকলে এনে আচৰণ প্ৰদৰ্শন কৰিব বুলি আশা কৰে যি বিপদাশংকা হ্ৰাস কৰিবলৈ এক শক্তিশালী সংস্কৃতিসমৰ্থন কৰে। ইয়াৰ প্ৰচাৰৰ বাবে, ই সংগঠনটোৰ সকলো স্তৰত বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সংস্কৃতি অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ দিশত চেষ্টা কৰিব।

এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সংস্কৃতি নিম্নলিখিত দিশবোৰৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত হ'ব:

- শীৰ্ষত টোন: শীৰ্ষত থকা টোনে জ্যেষ্ঠ মেনেজমেণ্টৰ বিপদাশংকা ক্ষুধাবিবৃতি, বিপদাশংকাৰ সীমা আৰু বিপদাশংকাৰ ৰণনীতিৰ যোগাযোগ আৰু সেইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি বিচৰা বিপদাশংকা সংস্কৃতি গঢ়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় উপযুক্ত বিপদাশংকা আচৰণ চিনাক্ত আৰু প্ৰাথমিকতা প্ৰদান কৰে।
- দায়বদ্ধতা: দায়বদ্ধতা হৈছে কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা শাসনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় তিনিটা ৰেখাৰ (এল.ও.ডি.) সমিতি আৰু কৰ্মচাৰীসকলৰ ভূমিকা আৰু দায়বদ্ধতাৰ স্পষ্ট আৰু স্বচ্ছ যোগাযোগ, অৰ্থাৎ সন্মুখৰ কাৰ্যালয়ৰ কাৰ্যকলাপ, বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা আৰু পৰ্যবেক্ষণ আৰু আন্তৰ্জাতিক অডিট (আই.এ.) ভূমিকাবোৰ স্পষ্টভাৱে নিৰ্ধাৰিত দায়িত্বৰ সৈতে ইজনে সিজনৰ পৰা স্বতন্ত্ৰ কাৰ্যৰ দ্বাৰা পালন কৰা হয়।

3. বিপদাশংকা শাসন

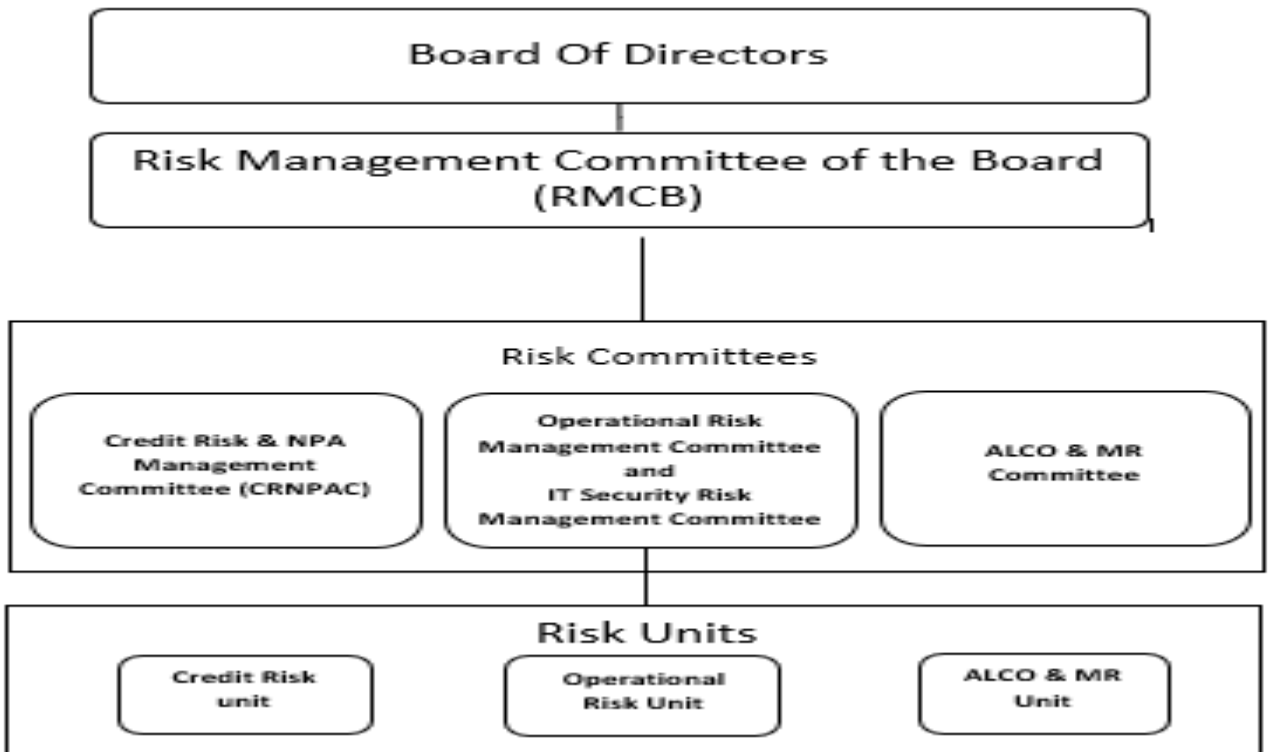
বেঙ্কে নিম্নলিখিত মুখ্য নীতিবোৰৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি এক শক্তিশালী বিপদাশংকা প্ৰশাসন পৰিকাঠামো স্থাপন কৰিছে:

- i. যদিও পৰিচালক মণ্ডলী সামগ্ৰিক শাসন আৰু মূল বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যকলাপৰ তদাৰকীৰ বাবে দায়বদ্ধ হ'ব, কাৰ্যকৰী ৰণনীতি ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিক (আৰ.এম.চি.বি) প্ৰদান কৰা হ'ব আৰু ক্ৰেডিট ৰিঙ্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটি (চিআৰ.এনপিএচি), কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (আ.আৰ.এম.চি), সম্পদ আৰু দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি

(এএলচিও), বিনিয়োগ সমিতিক উপ-প্রদান কৰা হ'ব। তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্টিং সমিতি আৰু তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি।

- ii. 'প্ৰতিৰক্ষাৰ তিনিশাৰী' মডেলত কৰ্তব্যপৃথকীকৰণ, যাৰ দ্বাৰা সন্মুখৰ কাৰ্যালয়ৰ কাৰ্যকলাপ, বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা আৰু পৰ্যৱেক্ষণ আৰু আভ্যন্তৰীণ অডিট ভূমিকা বোৰ ইজনে সিজনৰ পৰা স্বতন্ত্ৰ কাৰ্যৰ দ্বাৰা পালন কৰা হয়
- iii. বিপদাশংকাৰ ৰণনীতি ব'ৰ্ডৰ দ্বাৰা অনুমোদিত আৰু বাৰ্ষিক ভিত্তিত সমীক্ষা কৰা হয় আৰু বিপদাশংকা, মূলধন আৰু প্ৰদৰ্শনৰ লক্ষ্য সংৰেখিত কৰাৰ বাবে বেঙ্কৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধাৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি সংজ্ঞায়িত কৰা হয়
- iv. সকলো মুখ্য বিপদাশংকা শ্ৰেণী কেন্দ্ৰীভূত আৰু নিৰ্দিষ্ট বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা প্ৰক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে পৰিচালনা কৰা হয়; এই বিপদাশংকাবোৰৰ ভিতৰত আছে ঋণৰ বিপদাশংকা, বজাৰৰ বিপদাশংকা, কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা আৰু তৰলতাৰ বিপদাশংকা। যিহেতু বেঙ্কে বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাত সুন্দৰতা লাভ কৰে, ই ইয়াৰ ব্যৱসায়ৰ আকাৰ, স্কেল আৰু জটিলতাৰ সৈতে সামঞ্জস্য ৰাখিবলৈ উন্নত বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা মডেল স্থাপন কৰিব।
- v. বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা ক্ষমতা সক্ষম কৰিবলৈ আঁচনি, প্ৰক্ৰিয়া আৰু প্ৰণালী স্থাপন কৰা হ'ব
- vi. ব্যৱসায়িক সিদ্ধান্তবোৰত বিপদাশংকাৰ দৃষ্টিভংগী বিবেচনা কৰা টো নিশ্চিত কৰিবলৈ বিপদাশংকা বিভাগ / ফাংচনৰ বেঙ্ক আৰু ইয়াৰ সংশ্লিষ্ট ব্যৱসায়ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ ওপৰত উপযুক্ত প্ৰতিনিধিত্ব থাকিব।
- vii. অনুমোদিত বিপদাশংকা ক্ষুধাৰ বিপৰীতে প্ৰদৰ্শন নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ বিপদাশংকা নিৰীক্ষণ, চাপ পৰীক্ষা সঁজুলি আৰু বৃদ্ধি প্ৰক্ৰিয়া স্থাপন কৰা হ'ব
- viii. বেঙ্কৰ এটা বিপদাশংকা ক্ষুধা নথি থাকিব লাগে যাক ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিয়ে উপস্থাপন আৰু অনুমোদন জনায়"

ওপৰোক্ত নিৰ্দেশনা মূলক নীতিবোৰৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি, বেঙ্কৰ বিপদাশংকা প্ৰশাসনৰ পৰিকাঠামোত নিম্নলিখিতবোৰ অন্তৰ্ভুক্ত থাকে:

3.1 পৰিচালক মণ্ডলী

বেঙ্কৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা পৰিকাঠামোৰ বাবে বোৰ্ডৰ চূড়ান্ত দায়িত্ব আছে। বেঙ্কৰ বিপদাশংকা ক্ষুধা, বিপদাশংকা সহনশীলতা আৰু সম্পৰ্কিত ৰণনীতি আৰু নীতিঅনুমোদন কৰাৰ বাবে বোৰ্ড মুখ্যতঃ দায়বদ্ধ।

বেঙ্কৰ সামগ্ৰিক বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সম্পৰ্কীয় পৰিচালক মণ্ডলীৰ মুখ্য দায়িত্ববোৰৰ ভিতৰত আছে:

- বেঙ্কৰ বিপদাশংকা ক্ষুধা, বিপদাশংকা সহনশীলতা আৰু সম্পৰ্কিত ৰণনীতিঅনুমোদিত আৰু বাৰ্ষিক পৰ্যালোচনা কৰা
- ব্যৱসায়ৰ অনুমোদন আৰু প্ৰয়োজন অনুসৰি নীতি আৰু ফ্ৰেমৱৰ্ক নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ বিপদাশংকা
- উপযুক্ত ব্যৱস্থাপনা কৰ্তৃপক্ষক দায়িত্ব প্ৰদান কৰি আৰু ইয়াৰ দায়বদ্ধতা নিৰ্ধাৰণ কৰি এক শক্তিশালী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সংস্কৃতি স্থাপন নিশ্চিত কৰা
- বেঙ্কে হাতত লোৱা ব্যৱসায়িক কাৰ্যকলাপসমৰ্থন কৰাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মূলধনৰ পৰ্যাপ্ততা মূল্যাঙ্কন কৰা
- ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিয়ে লোৱা সিদ্ধান্তৰ বাবে পৰ্যাপ্ত নিৰ্দেশনা আৰু তত্বাৱধান প্ৰদান কৰা (আৰএমচিবি)

বেঙ্কৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা আৰু আভ্যন্তৰীণ নিয়ন্ত্ৰণৰ এক সুন্দৰ প্ৰণালী থকাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ, বোৰ্ডে আৰ.এম.চি.বি. স্থাপন কৰিছে। আৰ.এম.চি.বি.-য়ে বেঙ্কৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা নীতি আৰু নীতি, ৰণনীতি, ভোক, প্ৰক্ৰিয়া আৰু নিয়ন্ত্ৰণৰ পৰ্যৱেক্ষণ আৰু সমীক্ষাৰ সন্দৰ্ভত বোৰ্ডক সহায় কৰে।

3.2 ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (আৰএমচিবি)

বোৰ্ডে বেঙ্কত বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা পৰ্যৱেক্ষণ আৰু পৰ্যালোচনা কৰাৰ বাবে আৰএমচিবিক কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰিছে। বেঙ্কৰ সামগ্ৰিক বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সম্পৰ্কীয় ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ (আৰএমচিবি) মুখ্য দায়িত্ববোৰৰ ভিতৰত আছে:

- ঋণ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা নীতিৰ অধীনত অন্তৰ্ভুক্ত কামৰ পৰিসৰ যাৰ ভিতৰত আছে বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ অধীনত আৱৰা বেঙ্কৰ বিভিন্ন কাৰ্যৰ বাবে বিপদাশংকাৰ সীমাৰ পৰ্যাপ্ততা আৰু নিৰীক্ষণ।
- এন.পি.এ. ব্যৱস্থাপনা নীতিঅনুসৰণৰ সমীক্ষা।
- তেওঁলোকৰ সমীক্ষা/অনুমোদনৰ বাবে ব'ৰ্ডৰ ওচৰত বিপদাশংকাৰ ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে আঁচনি, ৰণনীতি আৰু ফ্ৰেমৱৰ্কৰ সমীক্ষা, অনুমোদন বা পৰামৰ্শ আৰু সাময়িক উদাহৰণ
- বিপদাশংকা চিনাক্ত, জোখা, নিৰীক্ষণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াবোৰ সঠিক হোৱাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ
- বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা আৰু সঠিক যুক্তিৰে ইয়াত যিকোনো সংশোধন অনুমোদন কৰক।
- ইয়াৰ ক্ষমতা আৰু বিবেচনাবোৰ এছ.এফ.বি.-ৰ কাৰ্যবাহীসকলক উপ-প্ৰতিনিধিত্ব কৰক, অধিক প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ ক্ষমতা ৰ সৈতে বা অবিহনে আৰু দায়বদ্ধতা নিৰ্ধাৰণ কৰা আৰু প্ৰদান কৰা ক্ষমতাবোৰ যথাযথভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা টো নিশ্চিত কৰা।

- vii. কৰ্তৃত্ব আৰু দায়বদ্ধতাৰ সৈতে উপযুক্ত বিপদাশংকা সংগঠনৰ গাঁথনি স্পষ্টভাৱে নিৰ্ধাৰিত, পৰ্যাপ্ত কৰ্মচাৰী, আৰু বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যৰ স্বতন্ত্ৰতা নিশ্চিত কৰিব
- viii. পৰিচালক মণ্ডলীৰ পৰ্যবেক্ষণ ৰ দায়িত্ব পালন কৰাৰ বাবে পৰিচালক মণ্ডলীক উপযুক্ত আৰু তৎক্ষণাত্ৰ প্ৰতিবেদন প্ৰদান কৰা।
- ix. নতুন আৰু উদীয়মান বিপদাশংকাৰ বাবে পৰিৱেশ নিৰন্তৰ স্কেন কৰা, যাৰ ভিতৰত আছে নিয়ম/নিয়মৰ পৰিৱৰ্তন যি বেঙ্কৰ প্ৰদৰ্শনপ্ৰভাৱিত কৰিব পাৰে।
- x. এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা ফ্ৰেমৱৰ্ক (অৰ্থাৎ নীতি, নীতি, ৰণনীতি, প্ৰক্ৰিয়া আৰু নিয়ন্ত্ৰণ) সম্পৰ্কে মেনেজমেণ্টৰ প্ৰতিবেদনবোৰ সমীক্ষা কৰক আৰু নিশ্চিত কৰিব যে সমগ্ৰ সময়ত সেইবোৰ জনোৱা হৈছে।
- xi. এছ.এফ.বি.-ৰ আনুমানিক ৰণনীতি, ব্যৱসায়িক প্ৰদৰ্শন বা মূলধনৰ পৰ্যাপ্ততাৰ সৈতে প্ৰাসংগিক কাৰকৰ পৰিৱৰ্তনসম্পৰ্কে মেনেজমেণ্টৰ পৰা প্ৰতিবেদনবোৰ সমীক্ষা কৰক
- xii. নতুন আৰু উদীয়মান বিপদাশংকা, আইনী বা নিয়ামক পদক্ষেপ আৰু পৰিৱৰ্তন, সাংগঠনিক পৰিৱৰ্তন, আৰু আন সকলো গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপৰ প্ৰভাৱসম্পৰ্কে মেনেজমেণ্টৰ পৰা প্ৰতিবেদনবোৰ পৰ্যালোচনা কৰক, যাতে সেইবোৰ নিৰীক্ষণ কৰা যায়।
- xiii. ইণ্টাৰনেট বেঙ্কিং সম্পৰ্কীয় প্ৰৱঞ্চনামূলক লেনদেনৰ প্ৰতিবেদন পুনৰীক্ষণ কৰা আৰু কাৰ্যকৰী বিপদাশংকাৰ অধীনত এনে ঘটনা প্ৰতিৰোধ কৰাৰ বাবে লোৱা পদক্ষেপসহ বিদ্যমান প্ৰণালীৰ ত্ৰুটিবোৰ আঙুলিয়াই দিয়া।
- xiv. সময়ে সময়ে প্ৰকাশিত আভ্যন্তৰীণ নীতি নিৰ্দেশনা আৰু লগতে নিয়ন্ত্ৰক নিৰ্দেশনানুসৰণ কৰা নিশ্চিত কৰিব
- xv. প্ৰদৰ্শন পৰ্যালোচনা কৰক আৰু মুখ্য বিপদাশংকা বিষয়াৰ (চি.আৰ.ও.) বাবে উদ্দেশ্য নিৰ্ধাৰণ কৰক আৰু নিশ্চিত কৰক যে চি.আৰ.ও.-ৰ বোৰ্ডলৈ অবাধ প্ৰৱেশাধিকাৰ আছে।
- xvi. বেঙ্কৰ মুখ্য বিপদাশংকা বিষয়া (চি.আৰ.ও.)ৰ মনোনয়ন আৰু পাৰিশ্ৰমিক সমিতিৰ (এন.আৰ.চি.) প্ৰদৰ্শন মূল্যাঙ্কন পৰ্যালোচনা, বিবেচনা আৰু পৰামৰ্শ দিয়া।
- xvii. বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সম্পৰ্কীয় আইনী / নিয়ন্ত্ৰক প্ৰতিবেদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা তদাৰক কৰক
- xviii. পদ্ধতি, প্ৰণালী আৰু তথ্যবুজাৰ সৈতে মূলধন পৰ্যাপ্ততা গণনা নিৰীক্ষণ আৰু সমীক্ষা কৰক
- xix. চাপ পৰীক্ষাৰ ফলাফল / বিশ্লেষণ অনুমোদন কৰক আৰু আভ্যন্তৰীণ নিৰ্দেশনানুসৰি কাৰ্য পৰিকল্পনা আৰু সংশোধনমূলক ব্যৱস্থাবোৰ সময়ে সময়ে নিৰীক্ষণ কৰক
- xx. বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা আৰু লগতে প্ৰৱঞ্চনা, সাম্ভাৱ্য লোকচানৰ সন্দৰ্ভত অনুপালন নকৰা, সীমিত উলংঘন, অডিট / নিয়ামক ফলাফল, আৰু আঁচনিৰ ব্যতিক্ৰমনিৰীক্ষণ আৰু সমীক্ষা কৰা
- xxi. ক্ৰেডিট ৰিস্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটি (চিআৰএনপিএচি), সম্পদ আৰু দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (এএলচিও), বিনিয়োগ সমিতি, কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি

(অ'আৰএমচি), তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতি আৰু তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ কাম-কাজ তদাৰক কৰক।

- xxii. বেঙ্কত আউটচাৰ্চিং কাৰ্যকলাপৰ ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে স্পষ্ট দায়বদ্ধতা আৰু দায়বদ্ধতা আৱণ্টন কৰক
- xxiii. বেঙ্কত ব্যৱসায়ৰ ধাৰাবাহিকতা ব্যৱস্থাৰ বাবে ব্যৱসায়ৰ উল্লেখৰ স্পষ্ট দায়বদ্ধতা আৰু দায়িত্ব আৱণ্টন কৰক
- xxiv. বেঙ্কৰ তথ্য সুৰক্ষা নীতি পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন কৰক
- xxv. পৰ্যাপ্ত সুৰক্ষা নিয়ন্ত্ৰণৰ সৈতে অ' এছএফবিত সকলো প্ৰণালী ৰূপায়ণ কৰা হৈছে বুলি পৰ্যালোচনা আৰু নিশ্চিত কৰক
- xxvi. তথ্য সুৰক্ষা অনুষ্ঠান বালি সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় অডিট আইটেমবোৰৰ সময়ে সময়ে পৰ্যালোচনা কৰক
- xxvii. আন যিকোনো বিপদাশংকা সম্পৰ্কীয় কাৰ্যকলাপ/ঘটনাৰ পৰ্যালোচনা

ওপৰোক্ত দায়িত্ববোৰ কাৰ্যকৰীভাৱে সম্পাদন কৰাৰ সুবিধাৰ বাবে নিম্নলিখিত প্ৰতিষ্ঠানবোৰে আৰ.এম.চি.বি.-ক সমৰ্থন কৰিব:

- ক্ৰেডিট বিপদাশংকা আৰু এনপিএ ব্যৱস্থাপনা সমিতি (চিআৰএনপিএচি) - 1
- ক্ৰেডিট বিপদাশংকা আৰু এনপিএ ব্যৱস্থাপনা সমিতি (চিআৰএনপিএচি) - 2
- সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (এএলচিও)
- অপাৰেশ্যনেল ৰিঙ্ক মেনেজমেণ্ট কমিটি (অ'আৰএমচি)
- আইটি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি
- বিনিয়োগ সমিতি
- তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতি

নিম্নলিখিত বিষয়বোৰ সমিতিক জনোৱা হ'ব:

1. অনুপালন নকৰা, সীমিত উলংঘন আৰু অডিট/নিয়ামক ফলাফলসম্পৰ্কীয় বিষয়বোৰ সমিতিক জনাব লাগিব যাৰ ভিতৰত আছে পৰিচালনাৰ দ্বাৰা প্ৰস্তাৱিত/গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থা আৰু ভৱিষ্যতৰ প্ৰশমন ব্যৱস্থা আৰু যদি কোনো প্ৰস্তুত কৰা হয় নিয়ামক প্ৰতিবেদন।
2. মূলধন পৰ্যাপ্ততা গণনা সম্পৰ্কীয় পদ্ধতি, প্ৰণালী আৰু তথ্য সমিতিক জনাব লাগিব
3. সকলো বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা নীতি, নীতি, ৰণনীতি, প্ৰক্ৰিয়া আৰু নিয়ন্ত্ৰণ ক্ৰেডিট বিপদাশংকা আৰু এনপিএ সমিতিৰ দ্বাৰা সমিতিক জনোৱা হ'ব।

সমিতিৰ অধ্যক্ষই ইয়াৰ কাৰ্যকলাপ/ কাৰ্যক্ৰমৰ বিষয়ে পৰিষদক প্ৰতিবেদন দিব। ইয়াৰ কৰ্তব্য আৰু দায়িত্বৰ ভিতৰত সকলো বিষয়ৰ ওপৰত প্ৰতিখন বৈঠকৰ পিছত বোৰ্ডে সোধা প্ৰশ্নবোৰৰ ওপৰত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা প্ৰতিবেদন।

3.3 ক্রেডিট বিপদাশংকা আৰু এনপিএ ব্যৱস্থাপনা সমিতি (চিআৰএনপিএচি)

ক্রেডিট ৰিস্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটি সমগ্ৰ এ.ইউ.-ত ক্রেডিট ৰিস্ক মেনেজমেণ্ট ফ্ৰেমৱৰ্কৰূপায়ণ তদাৰক কৰা আৰু আৰ.এম.চি.বি.-ক পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰাৰ বাবে দায়বদ্ধ। এইউ-ৰ ক্রেডিট ৰিস্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটিৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ববোৰ তলত দিয়া হৈছে:

- i. ক্রেডিট বিপদাশংকা প্ৰ'ফাইল আৰু সম্পৰ্কিত ক্ষেত্ৰবোৰৰ বিষয়ে ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিক (আৰ.এম.চি.বি) প্ৰতিবেদন দিয়ক।
- ii. নিশ্চিত কৰিব যাতে সংগঠনটোৰ বিপদাশংকাৰ ক্ষুধা স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ কৰা হয়, আৰু ক্রেডিট সংস্কৃতি বিপদাশংকাৰ ক্ষুধাৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ হয়।
- iii. বেঙ্ক-বিস্তৃত ভিত্তিত ঋণৰ বিপদাশংকা নিৰীক্ষণ কৰক আৰু বোৰ্ড-অনুমোদিত বিপদাশংকাৰ মাপকাঠি/বিচক্ষণ সীমাৰ অনুপালন নিশ্চিত কৰক আৰু বিপদাশংকাৰ ঘনত্ব নিৰীক্ষণ কৰক
- iv. সময়ে সময়ে প্ৰৱৰ্তন কৰা নতুন প্ৰক্ৰিয়া / প্ৰণালী আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে ৰণনীতি সমীক্ষা আৰু পৰামৰ্শ দিয়ক, আৰু ঋণৰ বিপদাশংকাৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে
- v. প্ৰয়োজনীয় পৰিৱৰ্তনৰ সৈতে তাল মিলাবলৈ নিয়ামক পৰিৱৰ্তন/ বা অৰ্থনৈতিক / ৰাজনৈতিক পৰিৱেশৰ পৰিৱৰ্তনৰ ফলত উদ্ভৱ হ'ব পৰা সান্তব্য বিপদাশংকাবোৰ সমীক্ষা আৰু ব্যৱস্থাপনা কৰা।
- vi. ব'ৰ্ডৰ দ্বাৰা অনুমোদিত ক্রেডিট আৰু ক্রেডিট বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা নীতিৰ ৰূপায়ণ নিশ্চিত কৰিব
- vii. লক্ষ্য বজাৰ, বিপদাশংকা গ্ৰহণৰ চৰ্ত, অনুমোদন প্ৰমাণীকৰণ আৰু ক্রেডিট অনুসৰণ প্ৰক্ৰিয়ানথীভুক্ত কৰিবলৈ আঁচনিৰ ফ্ৰেমৱৰ্ক সমীক্ষা আৰু অনুমোদন কৰক
- viii. নিশ্চিত কৰিব যে সক্ৰিয় নীতিবোৰ, ভাল মানদণ্ডৰ ঋণ বিশ্লেষণ আৰু ঋণ নিৰীক্ষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি সমগ্ৰ বেঙ্কত গ্ৰহণ কৰা হয়
- ix. ক্রেডিট বিপদাশংকা পদ্ধতিৰ বিকাশ আৰু ৰূপায়ণৰ পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন
- x. একক ঋণ লগুঁতা, গোট ঋণ লগুঁতা আৰু পুঁজিৰ ক্ষেত্ৰীয় নিয়োজনৰ বাবে নিয়মবোৰ পৰ্যালোচনা কৰক আৰু নিশ্চিত কৰক যে এনে সকলো নিয়ম সংশ্লিষ্ট ব্যৱসায়িক গোটবোৰে অনুসৰণ কৰি আছে
- xi. আৰ.এম.চি.বি.-ৰ অনুমোদন সাপেক্ষে ঋণ সুবিধা প্ৰদানৰ বাবে নীতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াবোৰ প্ৰস্তুত, সমীক্ষা আৰু সংশোধন কৰা, আৰু সকলো আইনী আৰু নিয়ামক প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰণ কৰা নিশ্চিত কৰা।
- xii. অনুমোদনৰ বাবে আৰ.এম.চি.বি.-ক ক্রেডিট কাৰ্যসূচীৰ সীমাৰ সৈতে সম্পৰ্কিত ক্ষমতা / বিচুতিৰ প্ৰতিনিধিত্বৰ পৰামৰ্শ দিয়ক আৰু ইয়াৰ বাবে দায়বদ্ধতা স্থাপন কৰক
- xiii. ডাঙৰ এক্সপোজাৰসমূহ পৰ্যালোচনা কৰক
- xiv. কাৰ্যকৰী ঋণ সমীক্ষা প্ৰণালী আৰু পৰ্টফলিঅ' ব্যৱস্থাপনা নিশ্চিত কৰি নিৰীক্ষণ আৰু বিপদাশংকা নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰণালীৰ পৰ্যালোচনা কৰক
- xv. বেঙ্কে এক সু-বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ আৰু স্বাস্থ্যকৰ পৰ্টফলিঅ' বজাই ৰখাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ পৰ্টফলিঅ' এক্সপোজাৰ আৰু অন্তৰ্নিহিত ঘনত্বৰ বিপদাশংকা নিৰীক্ষণ, সমীক্ষা আৰু নৰীকৰণ কৰক
- xvi. ঋণ পৰ্টফলিঅ'ৰ স্থিতিস্থাপকতা পৰীক্ষা কৰিবলৈ পৰ্টফলিঅ' মূল্যাঙ্কন, দ্ৰুত পৰ্টফলিঅ' সমীক্ষা আৰু পৰিস্থিতি বিশ্লেষণ পৰ্যালোচনা কৰক
- xvii. অনুমোদনৰ পিছত নিৰীক্ষণ প্ৰক্ৰিয়া, বৃদ্ধি আৰু অনুসৰণ মেট্ৰিক্স পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন কৰক
- xviii. উচ্চাৰণ কৰা ক্রেডিট দুৰ্বলতা দেখুওৱা একাউণ্টবোৰ চিনাক্ত কৰাৰ বাবে প্ৰণালীবোৰ আগতীয়াকৈ নিৰীক্ষণ আৰু সমীক্ষা কৰক আৰু এনে একাউণ্টবোৰৰ বাবে কাৰ্যৰ কাৰণ নিৰীক্ষণ কৰক
- xix. ক্রেডিট আৰু সেৱাৰ মানদণ্ড নিৰীক্ষণ আৰু নিশ্চিত কৰাৰ লক্ষ্যৰে সময়ে সময়ে ক্রেডিট সীমা পুনৰীক্ষণ কৰক

- xx. আগতীয়া সতৰ্কতা সংকেত (ইডব্লিউএছ) ফ্ৰেমৱৰ্ক সমীক্ষা কৰক, যাৰ ভিতৰত আছে চিনাক্ত কৰা সংকেতবোৰৰ প্ৰাসংগিকতা আৰু ক্ৰেডিট পৰ্টফলিঅ'ত ইডব্লিউএছ ট্ৰিগাৰিংৰ সৈতে সম্পৰ্কিত কাৰ্য সামগ্ৰীবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা।
- xxi. ঋণ পৰ্টফলিঅ' ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যকলাপৰ সন্দৰ্ভত মেনেজমেণ্ট ইনফৰ্মেচন চিষ্টেম (এম.আই.এছ.)ক সমীক্ষা আৰু পৰামৰ্শ দিয়ক, যাৰ ভিতৰত আছে এন.পি.এ.-ৰ নিৰীক্ষণ আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা সময়মতে দক্ষ আৰু কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থাপনা সিদ্ধান্ত লোৱাত সহায় কৰা।
- xxii. পৰ্টফলিঅ' ব্যৱস্থাপনা, সমস্যা ঋণৰ পুনৰ্গঠনৰ বাবে প্ৰণালী, অনুসৰণ প্ৰক্ৰিয়া, আৰু অনা-কাৰ্যকৰী ঋণ আৰু অগ্ৰিমৰ ব্যৱস্থাৰ বাবে নিৰ্দেশনাবোৰ পৰ্যালোচনা আৰু পৰামৰ্শ দিয়া
- xxiii. নিশ্চিত কৰিব যে ৰিটেইল পৰ্টফলিঅ'ৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰিবলৈ বেঙ্কৰ এটা ৰেজিমেণ্টেড সংগ্ৰহ ব্যৱস্থাপনা পৰিকাঠামো আছে।
- xxiv. এন.পি.এ. স্থিতি পৰ্যালোচনা কৰক, পুনৰুদ্ধাৰ বিভাগলৈ প্ৰতিকূল প্ৰৱণতা / সমস্যাবোৰ আলোকপাত কৰক আৰু নিৰ্দিষ্ট পুনৰুদ্ধাৰ ত্বৰান্বিত কৰাৰ পৰামৰ্শ দিয়ক। লগতে, উপযুক্ত কাৰ্য পৰিকল্পনাত সন্মত আৰু নিৰীক্ষণ কৰক আৰু অমীমাংসিত সমস্যা আৰু অনাবৃত কাৰ্যৰ বাবে প্ৰতিকাৰমূলক পদক্ষেপ লওক
- xxv. আই.চি.এ.এ.পি. প্ৰক্ৰিয়াৰ তদাৰক, যাৰ ভিতৰত আছে আই.চি.এ.এ.পি. আৰু ইয়াৰ অন্তৰ্নিহিত ধাৰণাবোৰক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা
- xxvi. নতুন সামগ্ৰীৰ বিপদাশংকা চিনাক্ত কৰা, সামগ্ৰীৰ বিপদাশংকাৰ স্তৰ আৰু প্ৰৱণতা মূল্যাঙ্কন কৰা আৰু মূলধনৰ স্তৰত সেইবোৰৰ প্ৰভাৱ
- xxvii. চাপ পৰীক্ষাৰ পৰিকাঠামোৰ কাৰ্যকৰীতা নিশ্চিত কৰা ইয়াৰ উদ্দেশ্য পূৰণ কৰা
- xxviii. চাপ পৰীক্ষাৰ পৰিকাঠামো, বিপদাশংকাৰ কাৰক, চাপৰ পৰিস্থিতি আৰু প্ৰয়োগ কৰা চাপৰ স্তৰৰ কভাৰেজৰ পৰিসৰ পৰ্যালোচনা কৰা

3.4 সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (এএলচিও)

এএলচিঅ'ৰ প্ৰাথমিক দায়িত্ব হৈছে আঁচনি, ফ্ৰেমৱৰ্ক, আভ্যন্তৰীণ সীমা আৰু নিয়ামক সীমাৰ সমীক্ষা আৰু অনুপালন নিশ্চিত কৰা। এ.এল.চি.ও.-য়ে বেঙ্কৰ মুঠ সূতৰ উপাৰ্জন আৰু লগতে সম্পদ-দায়বদ্ধতাৰ স্থিতি পৰ্যালোচনা কৰিব। এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ৰ সামগ্ৰিক বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সম্পৰ্কীয় সম্পদ দায়বদ্ধতা আৰু এম.আৰ. সমিতিৰ (এ.এল.চি.ও.) মুখ্য দায়িত্ববোৰৰ ভিতৰত আছে:

কৌশলগত ভূমিকা

- i. জমাৰ বাবে প্ৰদান কৰিব লগা মূল্য / সূতৰ হাৰৰ পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন আৰু ইয়াৰ ওপৰত পূৰ্বপৰিশোধত জৰিমনা (সঞ্চয় আৰু ম্যাদ)
- ii. সহকৰ্মী জমাৰ হাৰৰ সমীক্ষা – খুচুৰা, বৃহৎ পৰিমাণ আৰু সঞ্চয়
- iii. জমা প্ৰ'ফাইলৰ বিৱৰণ বিশ্লেষণ, ভৱিষ্যতৰ ম্যাদপূৰ্তি আৰু ৰোলঅভাৰ আৰু ফ্ৰেছ ডিপজিটৰ বাবে কৌশলগত পৰিকল্পনা।
- iv. জমা সংগ্ৰহৰ বাবে বিভিন্ন দায়বদ্ধতা দলৰ সৈতে নিৰন্তৰ ব্যস্ততা
- v. 3 মাহৰ পূঁজিৰ স্থিতি প্ৰক্ষেপ কৰা আৰু মূলধন জাৰী কৰা আৰু ঋণ লোৱা সঁজুলি সহ চমু ঋণ আৰু মূলধন পৰিকল্পনাৰ পৰ্যালোচনা কৰা, যেতিয়াই এনে প্ৰস্তাৱসমিতিৰ ওচৰত ৰখা হয়
- vi. ঋণ লোৱাৰ সামগ্ৰিক আৰু বৰ্ধিত ব্যয় সমীক্ষা, নিৰীক্ষণ আৰু পূৰ্বানুমান কৰিবলৈ
- vii. বেঙ্কৰ বাবে আকস্মিক পূঁজি পৰিকল্পনা পৰ্যালোচনা কৰা
- viii. বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ উৎসৰ জৰিয়তে বেলেঙ্গ শীটৰ অমিল দূৰ কৰাৰ বাবে ট্ৰেজাৰী ঋণ পৰিকল্পনা ৰ পৰ্যালোচনা কৰা আৰু সকলো ব্যৱসায়িক প্ৰয়োজনীয়তাৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত সময়ৰ ভিতৰত পূঁজি সংগ্ৰহকৰাৰ সামৰ্থ্য মূল্যাঙ্কন কৰা।
- ix. বেঙ্কৰ বজাৰৰ বিপদাশংকা প্ৰ'ফাইল আৰু সম্পদ দায়বদ্ধতা প্ৰ'ফাইল সমীক্ষা কৰক আৰু প্ৰতিষ্ঠিত অমিল সীমা আৰু তৰলতাৰ ব্যৱধানৰ অনুপালন নিশ্চিত কৰক

- x. ঋণ আৰু অগ্ৰিমৰ বাবে আগবঢ়োৱা এমচিএলআৰ / ইবিআৰ পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন
- xi. বেঙ্কৰ পুঁজি স্থানান্তৰ নীতি আৰু পদ্ধতি পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন
- xii. সম্পদ উলম্ব প্ৰক্ষেপণ পৰ্যালোচনা কৰা আৰু অগ্ৰগতিৰ উপযুক্ত মিশ্ৰণৰ বাবে পৰিকল্পনা
- xiii. অনুমোদনৰ বাবে ব'ৰ্ডৰ ওচৰত দাখিল কৰাৰ আগতে বেঙ্কৰ এএলএম আৰু বজাৰ বিপদাশংকা নীতি পুনৰীক্ষণ আৰু অনুমোদন কৰক

নিৰীক্ষণ আৰু প্ৰতিবেদন

- i. বেংকৰ আকস্মিক পুঁজিপৰিকল্পনাসহ পুঁজিৰ ৰণনীতি অনুমোদিত কৰক।
- ii. বিভিন্ন বিপদাশংকা সঁজুলি আৰু ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰক তত্ত্বাৱধান যেনে চিআৰআৰ, এছএলআৰ, এলচিআৰ, এছএলএছ, এমভিই, এনএছএফআৰ, চিডি অনুপাত আদিআপডেট আৰু সমীক্ষা কৰক।
- iii. অতিৰিক্ত ঋণাত্মক ব্যৱধান, আৰু এএলএম বিপদাশংকাৰ সীমা আদি সহ এই আঁচনিবোৰত উলংঘন, যদি থাকে, অনুমোদন কৰক আৰু অনুমোদনৰ বাবে ব'ৰ্ডৰ ওচৰত ইয়াক তালিকাভুক্ত কৰক
- iv. প্ৰয়োজন অনুসৰি বোৰ্ডলৈ ট্ৰেজাৰী, বজাৰ বিপদাশংকা আৰু এএলএম-ত প্ৰযোজ্য সহনশীলতাৰ সীমাপুনৰীক্ষণ আৰু পৰামৰ্শ দিয়া
- v. এ.এল.এম. প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰাৰ বাবে ব্যৱহৃত পৰিৱৰ্তন, যদি থাকে, সহ পদ্ধতি আৰু বাকেটিং অনুমানবোৰ সমীক্ষা আৰু অনুমোদন কৰক।
- vi. আৰ.বি.আই.-ৰ দ্বাৰা প্ৰয়োজনীয় বা পৰিৱৰ্তন কৰিব পৰা আন যিকোনো এ.এল.চি.ও. সম্পৰ্কীয় বিষয় বিবেচনা আৰু অনুমোদন কৰক বা অন্য থাকোতে

3.5 অপাৰেশ্যনেল ৰিঙ্ক মেনেজমেণ্ট কমিটি (অ'আৰএমচি)

অপাৰেশ্যনেল ৰিঙ্ক মেনেজমেণ্ট কমিটি এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ত কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা পৰিকাঠামোৰ ৰূপায়ণ তদাৰক কৰা আৰু আৰ.এম.চি.বি.-ক পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰাৰ বাবে দায়বদ্ধ। এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ৰ কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ববোৰ তলত দিয়া হৈছে:

- i. সময়ে সময়ে পৰিৱৰ্তন কৰা কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা, প্ৰৱঞ্চনাবিপদাশংকা উপাদান অন্তৰ্ভুক্ত আঁচনি, সামগ্ৰী / প্ৰক্ৰিয়া / প্ৰণালী আৰু প্ৰক্ৰিয়া আদি সমীক্ষা আৰু অনুমোদন কৰা।
- ii. বিপদাশংকা প্ৰ'ফাইল সমীক্ষা কৰক, ভৱিষ্যতৰ পৰিৱৰ্তন আৰু ভাবুকিবোৰ বুজি লওক, আৰু কাৰ্য পদক্ষেপবোৰক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়ক
- iii. মূল্যায়ন, প্ৰতিবেদন, মূলধন আৰু লোকচান ঘটনাৰ ডাটাবেচ সহ বিপদাশংকা পদ্ধতি আৰু সঁজুলিৰ বিকাশ আৰু ৰূপায়ণৰ সমীক্ষা আৰু অনুমোদন
- iv. প্ৰয়োজনীয় পৰিৱৰ্তনৰ সৈতে তাল মিলাবলৈ নিয়ামক পৰিৱৰ্তন/ বা অৰ্থনৈতিক / ৰাজনৈতিক পৰিৱেশৰ পৰিৱৰ্তনৰ ফলত উদ্ভৱ হ'ব পৰা সাস্থ্য বিপদাশংকাবোৰ সমীক্ষা আৰু ব্যৱস্থাপনা কৰা
- v. কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা আৰু প্ৰৱঞ্চনাৰ বিপদাশংকা নিয়ন্ত্ৰণ ৰখাৰ বাবে উপযুক্ত নিয়ন্ত্ৰণ/ মিটিংগেণ্টৰ সমীক্ষা আৰু অনুমোদন
- vi. বেঙ্কৰ ভিতৰত বিপদাশংকা সজাগতা সংস্কৃতি প্ৰচাৰ কৰা আৰু ব্যৱসায়িক ক্ষেত্ৰ আৰু কৰ্মচাৰীৰ সৈতে যোগাযোগ কৰা, কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাৰ গুৰুত্ব
- vii. নতুন সামগ্ৰী / প্ৰক্ৰিয়া আৰু সামগ্ৰী / প্ৰক্ৰিয়াবোৰত যিকোনো পৰিৱৰ্তন সমীক্ষা কৰক যাতে সেইবোৰত কাৰ্যকৰী বিপদাশংকাবোৰ আলোকপাত কৰিব পাৰি।
- viii. বেঙ্কৰ সহনশীলতাৰ সীমা পৰ্যালোচনা কৰক আৰু সীমা উলংঘন ৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যাপ্ত পদক্ষেপ লওক।

- ix. আই.টি.এছ.টি.-ৰ সৈতে আলোচনা কৰি সময়ে সময়ে চাইবাৰ সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় বিপদাশংকাসহ তথ্য প্ৰযুক্তি সম্পৰ্কীয় বিপদাশংকাবোৰ সমীক্ষা কৰক আৰু কমেও বাৰ্ষিক ভিত্তিত ইয়াক আপডেট কৰক।

ক্রেডিট বিপদাশংকা গোট, বজাৰ বিপদাশংকা গোট আৰু কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা গোটৰ ভূমিকা আৰু দায়বদ্ধতাৰ বিৱৰণৰ বাবে ক্রেডিট বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা নীতি, 'সম্পদ দায়বদ্ধতা আৰু বজাৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা নীতি', এছ.এফ.বি.-ৰ 'অপাৰেশ্যনেল ৰিঙ্ক মেনেজমেণ্ট পলিচী' চাওক।

3.6 তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতি

তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতিৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ববোৰ তলত দিয়া হৈছে:

1. আউটচাৰ্চিং কাৰ্যকলাপৰ প্ৰকৃতি, পৰিসৰ আৰু জটিলতাৰ সৈতে সামঞ্জস্য ৰাখি সঠিক আৰু বিচক্ষণ আউটচাৰ্চিং নীতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াবিকশিত আৰু ৰূপায়ণ কৰা।
2. তেওঁলোকৰ নিৰন্তৰ প্ৰাসংগিকতা, সুৰক্ষা, সুস্থতা আৰু নতুন সামগ্ৰী আউটচাৰ্চিং বিপদাশংকা চিনাক্ত কৰাৰ বাবে আউটচাৰ্চিং ব্যৱস্থাৰ সময়ে সময়ে পৰ্যালোচনা কৰিব, যদি থাকে।
3. ব'ৰ্ড আৰু জ্যেষ্ঠ প্ৰৱন্ধনৰ দ্বাৰা সমীক্ষাৰ বাবে সহজে উপলব্ধ সামগ্ৰী আউটচাৰ্চিংৰ এক কেন্দ্ৰীয় ৰেকৰ্ড নিশ্চিত কৰিব আৰু ৰেকৰ্ডবোৰ তৎক্ষণাত আপডেট কৰা হয় আৰু অৰ্ধ বাৰ্ষিক সমীক্ষাবোৰ ব'ৰ্ডৰ সন্মুখত ৰখা হয়।
4. সকলো বিদ্যমান আৰু সম্ভাৱ্য আউটচাৰ্চিংৰ বিপদাশংকা আৰু ভৌতিকতা আৰু এনে ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নীতিবোৰ মূল্যাঙ্কন কৰাৰ বাবে এক ফ্ৰেমৱৰ্ক অনুমোদন কৰা
5. সামগ্ৰী আউটচাৰ্চিং, ব্যৱসায়ৰ ধাৰাবাহিকতা, দুৰ্যোগ পুনৰুদ্ধাৰ আঁচনিৰ ব্যৱস্থাপনা (ডিআৰপি) আৰু বিদ্যমান আৰু প্ৰস্তাৱিত আউটচাৰ্চিং ব্যৱস্থাৰ স্ব-মূল্যাঙ্কনআদিৰ দৰে দিশবোৰ সামৰি আভ্যন্তৰীণ নিৰ্দেশনা বোৰ কাৰ্যকৰী কৰক।
6. প্ৰকৃতিত গুৰুত্বপূৰ্ণ ফাংচনবোৰৰ আউটচাৰ্চিংৰ বাবে আৰ.বি.আই.-ক প্ৰতিবেদন দিয়া, বা য'ত প্ৰযুক্তি / প্ৰক্ৰিয়া আউটচাৰ্চিংৰ অংশ হিচাপে ভৌগোলিক অৱস্থানত বিস্তৃত ডাটা ভাগ-বতৰা অন্তৰ্ভুক্ত থাকে আৰু যেতিয়া ভাৰতীয় কাৰ্যকলাপৰ সৈতে সম্পৰ্কিত তথ্য বিদেশত সংৰক্ষণ/সংসাধিত কৰা হয়।
7. আউটচাৰ্চ কৰা কাৰ্যকলাপ আৰু নিষ্পত্তি প্ৰণালী সম্পৰ্কীয় গ্ৰাহকৰ অভিযোগবোৰ পৰ্যালোচনা কৰক
8. নিৰ্ধাৰিত নীতিঅনুসৰণৰ বাবে স্বতন্ত্ৰ সমীক্ষা আৰু অডিট থকাটো নিশ্চিত কৰা।
9. আউটচাৰ্চিং নীতিৰ ৰূপায়ণ পৰ্যালোচনা কৰক।
10. সামগ্ৰী আউটচাৰ্চিং বিপদাশংকাৰ সৈতে সম্পৰ্কিত তথ্য বাৰ্ষিক ভিত্তিত বোৰ্ডক জনাব।
11. সময়ে সময়ে আউটচাৰ্চিং কাৰ্যকলাপৰ সৈতে সম্পৰ্কিত তথ্য সুৰক্ষা বিপদাশংকা, ব্যৱসায়ৰ ধাৰাবাহিকতা আৰু দুৰ্যোগ পুনৰুদ্ধাৰৰ দিশবোৰ পৰ্যালোচনা কৰিব।
12. অ'এছপিৰ তালিকাভুক্তিৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট আভ্যন্তৰীণ নিৰ্দেশনাঅনুমোদন আৰু সমীক্ষা কৰক।
13. বিপদাশংকাৰ প্ৰকৃতি আৰু আউটচাৰ্চিংৰ বস্তুগততাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আউটচাৰ্চিংৰ বাবে অনুমোদন কৰ্তৃপক্ষক সংজ্ঞায়িত কৰা।
14. আউটচাৰ্চিং ৰণনীতি আৰু সকলো বিদ্যমান সামগ্ৰী আউটচাৰ্চিং ব্যৱস্থাৰ পৰ্যালোচনা কৰক।
15. প্ৰাসংগিক অংশীদাৰসকলক আউটচাৰ্চ কৰা কাৰ্যকলাপৰ সৈতে সম্পৰ্কিত তথ্যৰ স্বচ্ছ আৰু সময়মতে যোগাযোগ নিশ্চিত কৰা
16. নিশ্চিত কৰক যে বিক্ৰেতাই গ্ৰাহকৰ তথ্যৰ গোপনীয়তা আৰু গোপনীয়তা বজাই ৰাখে।

3.7 বিনিয়োগ সমিতি

বিনিয়োগ সমিতিৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ববোৰ তলত দিয়া হৈছে:

- কোষাগাৰ বিভাগৰ দ্বাৰা কৰা কাৰ্যকলাপৰ সামগ্ৰিক তত্ত্বাৱধান আৰু নিয়ন্ত্ৰণ ৰাখিব
- বিনিয়োগ নীতিৰ যিকোনো পৰিৱৰ্তনৰ বাবে পৰামৰ্শ অনুমোদন কৰক আৰু অনুমোদন/অনুমোদনৰ বাবে পৰিষদৰ ওচৰত দাখিল কৰক
- ব'ৰ্ডৰ দ্বাৰা অনুমোদিত চিকিউৰিটিত বেঞ্চে কৰিব লগা এছএলআৰ আৰু নন এছএলআৰ বিনিয়োগৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত লওঁক
- ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঞ্চেৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি এইচটিএমৰ মাজত চিকিউৰিটিএমৰ পৰা এএফএছ প'ৰ্টফলিঅ'লৈ স্থানান্তৰকৰাৰ অনুমতি
- নিৰ্ধাৰিত ব্যক্তিসকলক ক্ষমতা প্ৰদান কৰক কিয়নো ই যোগ্য চিকিউৰিটিৰ লেনদেনৰ অনুমতি সহ কাৰ্যকলাপবোৰ কাৰ্যকৰীভাৱে পৰিচালনা কৰাৰ বাবে উপযুক্ত বুলি বিবেচনা কৰিব পাৰে
- নিৰ্ধাৰিত ডেস্ক/ব্যক্তিসকলক প্ৰদান কৰিব পৰা অনুমোদিত সীমাৰ বাহিৰত বিনিয়োগৰ অনুমোদন দিয়ক
- মাহিলী ভিত্তিত, বা অধিক সঘনাই আধাৰত বিনিয়োগ প'ৰ্টফলিঅ' উপযুক্ত বুলি গণ্য কৰি পৰ্যালোচনা কৰক
- ট্ৰেজাৰী দলৰ দ্বাৰা উপস্থাপন কৰা কাৰ্য পৰিকল্পনাৰ সৈতে ব্যতিক্ৰমবোৰ পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন কৰক।
- সময়ে সময়ে ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঞ্চে প্ৰৱৰ্তন কৰা বিশেষ সঁজুলি বা নিৰ্দেশনাসমূহ পুনৰীক্ষণ আৰু অনুমোদন কৰক যেনে এলটিআৰঅ', টিএলটিআৰঅ ইত্যাদি
- বিভিন্ন বজাৰৰ বিপদাশংকাৰ সীমা যেনে পিভি01, লোকচান বন্ধ কৰা আদিৰ পৰ্যালোচনা আৰু নিৰীক্ষণ কৰক আৰু সমিতিৰ ওচৰত স্থিতি উপস্থাপন কৰক।
- সীমা উলংঘনবোৰ সমিতিৰ ওচৰত তালিকাভুক্ত কৰক আৰু সীমা উলংঘনৰ মোকাবিলা কৰিবলৈ কোষাগাৰৰ দ্বাৰা উপযুক্ত আৰু সময়মতে পদক্ষেপ লোৱা হৈছিল নে নাই পৰ্যালোচনা কৰক
- নিয়মীয়াকৈ বজাৰৰ দৃষ্টিভংগীৰ বিষয়ে ব্যৱস্থাপনা আপডেট কৰক, মুদ্ৰা নীতি সমিতিৰ ফলাফল আৰু বজাৰ আৰু আমাৰ বেংকৰ প'ৰ্টফলিঅ'ৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰক
- ট্ৰেজাৰী ব্যৱসায় দলৰ দ্বাৰা উপস্থাপন কৰা কাৰ্য পৰিকল্পনাৰ সৈতে ব্যতিক্ৰমবোৰ সমীক্ষা আৰু অনুমোদন কৰক
- বিনিয়োগ সমিতিৰ উদ্দেশ্যবোৰ সমৰ্থন কৰাৰ বাবে ওপৰোক্ত পৰিসৰৰ আনুষঙ্গিক বা প্ৰয়োজনীয় যিকোনো বিষয়।

3.8 আইটি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি

তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ববোৰ তলত দিয়া হৈছে:

- i. সময়ে সময়ে প্ৰৱৰ্তন কৰা আইটি আৰু আইএছ বিপদাশংকা উপাদান অন্তৰ্ভুক্ত আঁচনি, সামগ্ৰী / প্ৰক্ৰিয়া / প্ৰণালী আৰু প্ৰক্ৰিয়া আদি সমীক্ষা আৰু অনুমোদন।
- ii. বিপদাশংকা প্ৰ'ফাইল সমীক্ষা কৰক, ভৱিষ্যতৰ পৰিৱৰ্তন আৰু ভাবুকিবোৰ বুজি লওক, আৰু কাৰ্য পদক্ষেপবোৰক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়ক।
- iii. মূল্যাঙ্কন, প্ৰতিবেদন সহ বিপদাশংকা পদ্ধতি আৰু সঁজুলিৰ বিকাশ আৰু ৰূপায়ণৰ পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন।
- iv. প্ৰয়োজনীয় পৰিৱৰ্তনৰ সৈতে তাল মিলাবলৈ নিয়ামক পৰিৱৰ্তন/ বা অৰ্থনৈতিক / ৰাজনৈতিক পৰিৱেশৰ পৰিৱৰ্তনৰ ফলত উদ্ভৱ হ'ব পৰা সাস্থ্য বিপদাশংকাবোৰ সমীক্ষা আৰু ব্যৱস্থাপনা কৰক।
- v. তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু আই.এছ. বিপদাশংকা নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে উপযুক্ত নিয়ন্ত্ৰণ/ হ্ৰাস পৰ্যালোচনা আৰু অনুমোদন।

- vi. বেঞ্চৰ সহনশীলতাৰ সীমা পর্যালোচনা কৰক আৰু সীমা উলংঘন ৰ ক্ষেত্ৰত পর্যাণ্ত পদক্ষেপ লওক।

3.9 মুখ্য বিপদাশংকা বিষয়াৰ ভূমিকা আৰু দায়িত্ব (চি.আৰ.ও.)

- i. গুৰুত্বপূৰ্ণ বিপদাশংকাৰ দক্ষ আৰু কাৰ্যকৰী প্ৰশাসন সক্ষম কৰাৰ বাবে দায়বদ্ধ, বেঞ্চ আৰু ইয়াৰ বিভিন্ন ব্যৱসায়িক খণ্ডলৈ।
- ii. বিপদাশংকা চিনাক্তকৰণ, মূল্যাঙ্কন, জোখ, নিৰীক্ষণ আৰু প্ৰশমনৰ বাবে বিপদাশংকা পদ্ধতিৰ বিকাশ আৰু ৰূপায়ণৰ বাবে দায়বদ্ধ, নতুন সামগ্ৰী / প্ৰক্ৰিয়া আৰু আউটচাৰ্টিং সহ।
- iii. প্ৰযুক্তিৰ উন্নতি যেনে বাস্তৱ-সময়ৰ লেনদেনৰ বিপদাশংকা ক্ষমতা আৰু গ্ৰাহক-সন্মুখীন সঁজুলি ৰখাৰ বাবে দায়বদ্ধ।
- iv. অনুমোদিত বিপদাশংকাৰ মাপকাঠিৰ ভিতৰত সাম্ভাব্য বিপদাশংকা বোৰ হ্ৰাস কৰিবলৈ ভৱিষ্যতৰ পৰিৱৰ্তন, ভাবুকি নিয়ন্ত্ৰণ, বুজা আৰু পদক্ষেপবোৰক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া।
- v. নিয়ন্ত্ৰক পৰিৱৰ্তন/বা অৰ্থনৈতিক/ৰাজনৈতিক পৰিৱেশৰ পৰিৱৰ্তনৰ পৰা উদ্ভৱ হ'ব পৰা সাম্ভাব্য বিপদাশংকাবোৰ সক্রিয়ভাৱে পর্যালোচনা আৰু ব্যৱস্থাপনা কৰা আৰু লগতে নতুন সামগ্ৰী, প্ৰণালী আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ প্ৰৱৰ্তনৰ পৰাও।
- vi. কোম্পানীৰ কৌশলগত দিশত পোনপটীয়াকৈ প্ৰভাৱ পেলোৱা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা বিষয়বোৰৰ ওপৰত সকলো সিদ্ধান্ত লোৱাৰ ক্ষমতা দিয়া হৈছে আৰু বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যকলাপৰ অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ কৰিব পাৰি।
- vii. সামগ্ৰী বিকাশ, গ্ৰাহক সেৱা, সঞ্চালন, বিক্ৰী, বিত্ত, আৰু কেন্দ্ৰীয় দলবোৰৰ সৈতে ঘনিষ্ঠভাৱে অংশীদাৰী ত্বৰান্বিত কৰি এণ্ড-টু-এণ্ড কাৰ্যসূচী নিৰ্মাণ কৰাৰ বাবে এক অত্যধিক ক্ৰেছ-ফাংচনেল পৰিৱেশত কাম কৰা।
- viii. অডিট আৰু বিপদাশংকা সমীক্ষাত আৱিষ্কৃত সমস্যাবোৰ হ্ৰাস কৰিবলৈ সংশোধনমূলক ব্যৱস্থা লওঁক।
- ix. বিপদাশংকা নীতি আৰু প্ৰক্ৰিয়া, বিপদাশংকাৰ সীমা আৰু অনুমোদন কৰ্তৃপক্ষ বিকশিত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াটো নিয়ন্ত্ৰণ কৰক।
- x. বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাৰ বাবে বেঞ্চ-বিস্তৃত ফ্ৰেমৱৰ্ক এটা বিকশিত আৰু বজাই ৰাখিব যাতে ব্যৱসায় আৰু সমৰ্থন ফাংচনবোৰে পৰিচালনা পৰিৱেশত আভ্যন্তৰীণ আৰু বাহ্যিক পৰিৱৰ্তনবোৰ নিৰন্তৰভাৱে চিনাক্ত, মূল্যাঙ্কন আৰু সঁহাৰি দিব পাৰে।
- xi. লাইন আৰু কাৰ্যবাহী ব্যৱস্থাপনাই বিপদাশংকাৰ বিষয়ে এক চলিত বুজাবুজি বজাই ৰাখে আৰু সম্পৰ্কিত বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যকলাপত অংশগ্ৰহণ কৰে।
- xii. চি.আৰ.ও.-য়ে কেৱল ক্ৰেডিট নিষেধাজ্ঞা আৰু বিনিয়োগ সম্পৰ্কীয় সিদ্ধান্তৰ সৈতে সম্পৰ্কিত সমিতিবোৰত (ভোটদানৰ অধিকাৰ নথকা আমন্ত্ৰণকাৰী) উপদেষ্টা ক্ষমতাত কাম কৰিব।

কোনো 'দ্বৈত হেটিং' নহ'ব, অৰ্থাৎ চি.আৰ.ও.-ক মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া, মুখ্য সঞ্চালন বিষয়া, মুখ্য বিত্তীয় বিষয়া, আভ্যন্তৰীণ অডিট ফাংচনৰ মুৰব্বী বা আন কোনো ফাংচনৰ দায়িত্ব দিয়া নহ'ব।

4. পৰিশিষ্টসমূহ

শাখা নং	শিৰোনাম
---------	---------

4.1	ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ গঠন (আৰ.এম.চি.বি)
4.2	ক্রেডিট ৰিঙ্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটিগঠন
4.3	এএলচিঅ' আৰু বজাৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ সংবিধান
4.4	কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ সংবিধান
4.5	তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ সংবিধান
4.6	বিনিয়োগ সমিতিৰ সংবিধান
4.7	তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্চিং সমিতিগঠন
4.8	মুখ্য নিয়ন্ত্ৰক বৃত্তাকাৰৰ প্ৰসংগ
4.9	শব্দাৱলী

4.1 ব'ৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি গঠন (আৰ.এম.চি.বি)

তলত এ.ইউ. এছ.এফ.বি.-ত আৰ.এম.চি.বি.-ৰ সংবিধান দিয়া হৈছে:

অধ্যক্ষ	অ-কাৰ্যবাহী স্বতন্ত্ৰ সঞ্চালক যি বোৰ্ড বা পৰিষদৰ আন কোনো সমিতিৰ অধ্যক্ষ নহ'ব। সমিতিৰ অধ্যক্ষ ব'ৰ্ডৰ কোনো সমিতিৰ সদস্য নহ'ব যাৰ ঋণ এক্সপোজাৰ অনুমোদন কৰাৰ আদেশ আছে। কোনো সভাত অধ্যক্ষৰ অনুপস্থিতিৰ ক্ষেত্ৰত, সমিতিয়ে সেই সভাৰ বাবে বৰ্তমানৰ সদস্যসকলৰ মাজত অধ্যক্ষ নিৰ্বাচন কৰিব পাৰে।
সদস্যতা	বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিত নিম্নতম তিনিজন সদস্য থাকিব আৰু বেছিভাগ এনইডি থাকিব
সভাৰ সঘনতা	প্ৰয়োজ্য নিয়ামক/ব্যৱসায়ৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি
কোৰাম	বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ এখন বৈঠকৰ বাবে কোৰাম সমিতিৰ 3 জন সদস্য হ'ব। আৰ.এম.চি.বি.-ৰ সভাত উপস্থিত থকা কমেও আধা সদস্য স্বতন্ত্ৰ সঞ্চালক হ'ব যাৰ কমেও এজন সদস্যৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাত পেছাদাৰী দক্ষতা/অৰ্হতা থাকিব।
আমন্ত্ৰণকাৰী	আমন্ত্ৰণকাৰীসকল প্ৰয়োজ্য নিয়ামক/ব্যৱসায়িক প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি হ'ব।

4.2 ক্রেডিট ৰিঙ্ক আৰু এনপিএ মেনেজমেণ্ট কমিটি (চিআৰএনপিএচি)-1 আৰু 2 গঠন

চি.আৰ.এন.পি.এ.চি.-1 আৰু চি.আৰ.এন.পি.এ.চি.-2-ৰ অধ্যক্ষ, সদস্য, ফ্ৰিকুৱেন্সি আৰু কোৰাম এম.ডি. আৰু চি.ই.ও.-ৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে অনুমোদিত সমিতিৰ চাৰ্টাৰ অনুসৰি হ'ব। সমিতিৰ চাৰ্টাৰ এই নীতিৰ অংশ আৰু অংশ হ'ব।

4.3 সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (এএলচিঅ') গঠন

এ.এল.চি.ও.-ৰ অধ্যক্ষ, সদস্য, ফ্ৰিকুৱেন্সি আৰু কোৰাম এম.ডি. আৰু চি.ই.ও.-ৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে অনুমোদিত সমিতিৰ চাৰ্টাৰ অনুসৰি হ'ব। সমিতিৰ চাৰ্টাৰ এই নীতিৰ অংশ আৰু অংশ হ'ব।

4.4 কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি (অ'আৰএমচি) গঠন

অ'আৰএমচিৰ অধ্যক্ষ, সদস্য, ফ্ৰিকুৱেন্সি আৰু কোৰাম এম.ডি. আৰু চি.ই.ও.-ৰ দ্বাৰা অনুমোদিত সমিতিৰ চাৰ্টাৰ অনুসৰি সময়ে সময়ে হ'ব। সমিতিৰ চাৰ্টাৰ এই নীতিৰ অংশ আৰু অংশ হ'ব।

4.5 তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ সংবিধান

তথ্য প্ৰযুক্তি সুৰক্ষা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতিৰ অধ্যক্ষ, সদস্য, কম্পনাঙ্ক আৰু কোৰাম এম.ডি. আৰু চি.ই.ও.-ৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে অনুমোদিত সমিতিৰ চাৰ্টাৰ অনুসৰি হ'ব। সমিতিৰ চাৰ্টাৰ এই নীতিৰ অংশ আৰু অংশ হ'ব।

4.6 বিনিয়োগ সমিতিৰ সংবিধান

বিনিয়োগ সমিতিৰ অধ্যক্ষ, সদস্য, কম্পনাঙ্ক আৰু কোৰাম এম.ডি. আৰু চি.ই.ও.-ৰ দ্বাৰা সময়ে সময়ে অনুমোদিত সমিতিৰ চাৰ্টাৰ অনুসৰি হ'ব। সমিতিৰ চাৰ্টাৰ এই নীতিৰ অংশ আৰু অংশ হ'ব।

4.7 তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্টিং সমিতিগঠন

তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু বিত্তীয় সেৱাৰ আউটচাৰ্টিং সমিতিৰ অধ্যক্ষ, সদস্য, কম্পনাঙ্ক আৰু কোৰাম সময়ে সময়ে এম.ডি. আৰু চি.ই.ও.-ৰ দ্বাৰা অনুমোদিত সমিতিৰ চাৰ্টাৰ অনুসৰি হ'ব। সমিতিৰ চাৰ্টাৰ এই নীতিৰ অংশ আৰু অংশ হ'ব।

4.8 সংক্ষিপ্ত ৰূপ কী

নহ য়।	সংক্ষিপ্তৰূপ	বিৱৰণ
1.	এএলচিও	সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা সমিতি
2.	চি.আৰ.ও.	মুখ্য বিপদাশংকা বিষয়া
3.	চিএফঅ'	মুখ্য বিত্তীয় বিষয়া
4.	চিচিও	মুখ্য অনুপালন বিষয়া
5.	চিআইএছও	মুখ্য তথ্য সুৰক্ষা বিষয়া

6.	চি.আৰ.এন.পি. এ.চি.	ক্রেডিট বিপদাশংকা আৰু এনপিএ ব্যৱস্থাপনা সমিতি
7.	চিইও	মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া
8.	ইডি	কাৰ্যবাহী সঞ্চালক
9.	এলওডি	প্ৰতিৰক্ষাৰ ৰেখা
10.	এমডি	পৰিচালনা সঞ্চালক
9.	ও.আৰ.এম.চি.	কাৰ্যকৰী বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি
10.	আৰএমচিবি	বোৰ্ডৰ বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা সমিতি
11.	এছএফবি	স্মল ফাইনেঞ্চ বেঙ্ক

4.9 মুখ্য নিয়ন্ত্ৰক বৃত্তাকাৰৰ প্ৰসংগ

নহয়।	বৃত্তাকাৰ	সংখ্যাৰ তাৰিখ
(আই)	আৰ.বি.আই. মাষ্টাৰ চাৰ্কুলাৰ – ইচ্ছাকৃত ডিফল্টৰ	জুলাই 1, 2014 (জানুৱাৰী 07, 2015 লৈকে আপডেট কৰা হৈছে)
(আইআই)	"কাৰ্যকৰী বিপদাশংকাৰ ব্যৱস্থাপনা ৰ ওপৰত আৰ.বি.আই. নিৰ্দেশনা টোকা", 2005-ৰ পৰিশিষ্ট 1 (পেৰা 2.9)।	অক্টোবৰ ১৪, ২০০৫
(তৃতীয়)	"ভাৰতীয় চিকিউৰিটিজ এণ্ড এক্সচেঞ্জ বোৰ্ড (তালিকাভুক্ত বাধ্যবাধকতা আৰু প্ৰকাশৰ প্ৰয়োজনীয়তা) নিয়মাৱলী"ৰ ধাৰা 2.1, 2015	ছেপ্টেম্বৰ 2, 2015
(চতুৰ্থ)	ক্রেডিট বিপদাশংকা আৰু বজাৰৰ বিপদাশংকাৰ ব্যৱস্থাপনা, 2002-ৰ ওপৰত আৰ.বি.আই. নিৰ্দেশনা টোকা	অক্টোবৰ ১২, ২০০২
(ব)	"বেঙ্কৰ দ্বাৰা তৰলতা বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনা", 2012 ৰ ওপৰত আৰ.বি.আই. চাৰ্কুলাৰৰ অনুচ্ছেদ 6	৭ নৱেম্বৰ। 2012
(ভাই)	সম্পদ দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা প্ৰণালীৰ ওপৰত আৰ.বি.আই.-ৰ নিৰ্দেশনা	ফেব্ৰুৱাৰী 10, 1999, অক্টোবৰ 24, 2007, আৰু এপ্ৰিল 9, 2008
(ভাই)	বেঙ্কত লিকুইডিটি ৰিস্ক মেনেজমেণ্টৰ ওপৰত আৰ.বি.আই. অধিসূচ	নৱেম্বৰ 7, 2012
(অষ্টম)	ঘৰুৱা, সাধাৰণ অনাবাসী (এন.আৰ.ও.) আৰু অনাবাসী (বাহ্যিক) (এন.আৰ.ই.) একাউণ্টত ৰখা টকাৰ জমাৰ সূতৰ হাৰৰ ওপৰত মাষ্টাৰ চাৰ্কুলাৰ	জুলাই 01, 2015
(নৱম)	অগ্ৰিমৰ ওপৰত সূতৰ হাৰৰ ওপৰত মাষ্টাৰ চাৰ্কুলাৰ	জুলাই 01, 2015
(এক্স)	অগ্ৰিমৰ ওপৰত সূতৰ হাৰৰ বাবে পুঁজিৰ প্ৰান্তিক ব্যয়ৰ ওপৰত আধাৰ হাৰ গণনাৰ ওপৰত আৰ.বি.আই. অধিসূচনা	ডিচেম্বৰ 17, 2015

নহয়।	বৃত্তাকাৰ	সংখ্যাৰ তাৰিখ
(ছি)	আৰ.বি.আই. নিৰ্দেশনা টোকা - বজাৰৰ বিপদাশংকা	অক্টোবৰ ১০, ২০০২
(জিয়াই)	মাষ্টাৰ চাৰ্কুলাৰ - বেঙ্কৰ দ্বাৰা বিনিয়োগ পৰ্টফলিঅ'ৰ শ্ৰেণীবিভাজন, মূল্যাঙ্কন আৰু সঞ্চালনৰ বাবে ফ্ৰডেন্সিয়েল নিয়মাৱলী	জুলাই ০১, ২০১৫